

Národní parky Slovenska

Slovensko pokrývá 9 národních parků, přičemž každý z nich nabízí něco trochu jiného – náročné túry pro milovníky vysokohorské turistiky, snadnou pěší turistiku pro rodiny s dětmi nebo adrenalinové horské dobrodružství.

Vyberte si v letošním létě park, který je ideální pro vás.

TEXT: HANA MORAVČIKOVÁ

1 Tatranský národní park

Rok založení: 1949

Rozloha: 738 km²

Nejvyšší hora: Gerlachovský štít (2 655 m)

Když se nad vrcholky Tater rozplyne mlha, která se kolem nich občas ovine jako huňatá šála, odhalí zubaté vrcholy svých dvoutisícovek a většinu návštěvníků zanechá v absolutním ohromení. Jakmile pohled na tu majestátní nádhuru zpracují, vytahují mobil, aby si ji na malém obrázku odnesli i domů. Vysoké Tatry berou dech, a to prakticky pokaždé, když se do nich člověk vrací.

Největší, nejstarší a pravděpodobně nejoblíbenější národní park na Slovensku křížuje 600 km stezek. Největší evropské velehory ležící severně od Alp jsou současně biosférickou rezervací UNESCO a jsou posety křišťálově čistými plesy (je jich zde 100), potoky a vodopády. V létě hýří desítkami odstínů zelené, v zimě se skrývají pod tlustými nánosy sypkého sněhu a kluzkého ledu. Jsou přístupné a nedostupné současně – některé stezky jsou jako stvořené pro rodiny s dětmi, jiné pro milovníky horské turistiky v dobré kondici a další jen pro zkušené horolezce. Po 25 vrcholech vyšších než 2 500 m n. m. běhá v Tatrách kolem 1 400 kamzíků

horských a přes 1 400 svišťů tatranských. Stezky v TANAP jsou nepřístupnější během letní sezóny. Otvírají se 15. června a zavírají 1. listopadu. I mimo toto období se však na mnohé z nich dostanete. Je ovšem nutno myslet na řádnou zimní horskou výbavu a předem si zjistit, zda jsou stezky, na které se chystáte, otevřené a bezpečné. Stezky, které vedou k horským chatám, jsou přístupné celoročně.

www.tanap.org

NESMÍTE VYNECHAT

Největší a nejhlubší slovenské jezero leží právě ve Vysokých Tatrách. Hincovo pleso v nadmořské výšce 1 945 m n. m. je hluboké 53 m a většinu roku je zamrzlé. Dostanete se k němu středně náročnou túrou od Popradského plesa.

Ve Slovenském ráji museji návštěvníci na túrách překonávat i náročné překážky

NESMÍTE VYNECHAT

Hrdlo Hornádu je jeden z neznámějších a nejkrásnějších kaňonů na Slovensku. Stezka je průchozí díky můstkům, lávkám, stupačkám a řetězům, tak si nezapomeňte zabalit řádnou turistickou obuv.

2 Národní park Slovenský ráj

Rok založení: 1998
Rozloha: 197 km²
Nejvyšší hora: Predná Hoľa (1 545 m)

Neříká se mu tak náhodou. Slovenský ráj je opravdu kouskem přírodního ráje, divokého, zeleného, skalnatého a plného života ve větvích stromů, v proudech horských potoků i v hustých lesích. 300 km značených stezek zde tvoří nejhustší síť turistických horských stezek na Slovensku a 100 km z nich vede po adrenalinovém terénu přes rokle a skaliska (jsou vhodné spíše pro horolezce než pro běžné horské turisty). Slovenský ráj se proslavil svými žebříkovými a můstkovými turistickými trasami, které milují dospělí i děti. Milují to tady i adrenalinoví sportovci. V létě lezou po skalách na Tomášovském

výhledu, Stratenském pile, Letanovském mlýně a na Hrdlu Hornádu, v zimě zase lezou po ledu na zamrzlých vodopádech (od 1. 12. do 15. 3.). Nejoblíbenějšími túrami ve Slovenském ráji jsou trasy, které vedou v údolí podél potoka Suchá Belá, k Hrdlu Hornádu – nejdelšímu kaňonu na Slovensku, k Tomášovskému výhledu – 200 m vyčuhující skále, do Zejmarské rokliny a Ztraceného, u něhož se pod zemským povrchem ukrývá i vzácná Dobsinská ledová jeskyňe. Stezky ve Slovenském ráji jsou přístupné celoročně.
npslovenskyraj.soprsr.sk

Výhled z Velkého Rozsutce v Malé Fatře

3 Národní park Malá Fatra

Rok založení: 1988
Rozloha: 226 km²
Nejvyšší hora: Velký Kriváň (1 709 m)

Tento na první pohled malý národní park je plný soutěsek, roklin a skalních štítů. Žijí zde vlci, medvědi i rysi a nacházejí se zde vyhledávané horské destinace jako Šútovský vodopád, Horní a Dolní Jánošíkovy díry, Terchová, Vrátna a Malý i Velký Rozsutec (vrchol s údajně nejkrásnějším horským výhledem na Slovensku). Většina ze 150 km turistických stezek v Malé Fatře je dostupná celoročně, ale z důvodu ochrany přírody, především kvůli nerušené výchově mláďat, jsou od 1. března do 15. června zavřené stezky Medziholie – Velký Rozsutec – Medzirozsutec, Obšívanka – Malé nocľahy a Vendovka – Malý Kriváň.

V létě je tento národní park plný divokých borůvek, které návštěvníci často bezohledně sbírají. Malé fialové plody jsou sice na pohled lákavé, sběr rostlin a plodů je však na celém území národního parku pro veřejnost zakázán. Správa parku se pro tento zákon rozhodla kvůli zvířatům – jejich letní jídelníček je totiž na těchto plodech existenčně závislý.

npsmalafatra.soprsr.sk

NESMÍTE VYNECHAT

Když budete v Malé Fatře, zastavte se i u hradu Strečno. Najdete ho u Váhu na středním Pováží. I když je již tři století ruinou, jeho zachovalá architektura je dokladem vývoje středověké pevnosti od období gotiky po období baroka.

FOTOGRAFIE: SHUTTERSTOCK

V hustých lesích Velké Fatry žijí i medvědi

4 Národní park Velká Fatra

Rok založení: 2002
Rozloha: 403 km²
Nejvyšší hora: Ostredok (1 596 m)

Dolomitové království s krásnými skalními scenériemi, věžičkami, převisy, vodopády a především miliony let starými jeskyněmi, které byly osídleny již v pravěku. Oficiálně je ale na území parku v současnosti možná návštěva pouze jediné z nich – 2 763 m dlouhé Harmanecké jeskyně

NESMÍTE VYNECHAT

Mezi Banskou Bystricí a Turčianskými Teplicemi se serpentinovou stezkou dá dostat k Harmanecké jeskyni. Vstupní chodba zvanou Izbica znali zdejší dřevorubci a dělníci odedávna, jeskyně však byla objevena až v roce 1932.

s pagodovitými krápníky, nástěnnými vodopády a sinterovými jezírky. Nad skalami lze občas zahlédnout kroužícího orla skalního, krále místního oblohy.

Hlavní hřeben Velké Fatry tvoří mohutné oblité hřbety s loukami a pastvinami, které jsou přístupné i méně zkušeným milovníkům horské turistiky, ale zbytek parku, asi 85 %, pokrývají husté lesy. I v nich žijí lesní šelmy, jako je medvěd hnědý, vlk obecný, rys ostrovid či kočka divoká. Když se rozhodnete navštívit tento národní park, určitě si odskočte i do rezervace lidové architektury ve Vlčkolinci u Malína Brda. Mezi oblíbené lokality zde patří Gaderská dolina, Králova studna a Smrekovica. Ve Velké Fatře jsou stezky přístupné celoročně a oblíbená je tu i zimní turistika, ale protože tento národní park patří k oblastem s největším výskytem lavin (hlavně v oblasti Krížna a Ostredok), je v zimě důležité předem si zjistit, v jakém stavu je na fatranských horách sníh.

npvelkafatra.soprsr.sk

NESMÍTE VYNECHAT

Po náročném túře si odpočítejte na některém z místních koupališť. V NP Nízke Tatry je najdete v Liptovském Mikuláši, Bešeňové a v Podbrezové. Voda v Bešeňové pochází z blízkých geotermálních pramenů, které pozitivně ovlivňují celé tělo.

5 Národní park Nízke Tatry

Rok založení: 1978
Rozloha: 728 km²
Nejvyšší hora: Ďumbier (2 043 m)

Nekonečné doliny a hluboké kaňony, strmé soutěsky i horskými bylinami poseté louky a hole ohrazené kosodřevinou či smrkovými lesy – takto vypadá většina území národního parku Nízke Tatry (NAPANT). Obrovský horský masív, který ho pokrývá, se táhne po délce přes 100 km.

Tak jako jsou Vysoké Tatry hrdé na svá plesa, tak se Nízke Tatry chlubí svými úžasnými jeskyněmi a krasovými útvary. Žijí zde medvědi, rysi, vlci a v menších počtech i kamzík horský

a svišť horský. V tomto národním parku vede snad nejkrásnější hřebenovka v celé zemi. Pokud patříte k milovníkům horské turistiky, pak by se rozhodně měla dostat na první příčky vašich letních plánů. Na této 100km trase, kterou obvykle běžný turista zvládne za 4–5 dní, se vám dostane úžasných výhledů na Demänovskú dolinu a Vysoké Tatry.

Většina z 840 km značených turistických tras NAPANT je přístupná celoročně, ale v období od 1. října do 30. června je pár z nich zavřených. Do parku se nejjednodušeji dostanete ze severní strany Demänovské doliny (přes Jasnou) a z jižní strany přes Mýto pod Ďumbierom, Tále, Donovaly a Čertovicu.
napant.soprsr.sk

V národním parku Poloniny žije několik šelem i zubr lesní

6 Národní park Poloniny

Rok založení: 1997
Rozloha: 298 km²
Nejvyšší hora: Kremenec (1 207 m)

V Poloninách leží prales Bukovské lesy, zapsaný na seznamu UNESCO. Park najdete na hranicích Slovenska s Polskem a Ukrajinou. Nejvyšším vrcholem mimořádně řídké osídleného parku je Kremenec, hora přesně na hranici tří zmiňovaných států. Každého, kdo se rozhodne pro cestu do nejvýchodněji položeného slovenského národního parku, čeká ticho, samota, pralesy Stučica, Rožok a Havešová, plné hustých bukových a jedlových lesů. Jsou to největší původní bukové a jedlové lesy v Evropě a táhnou se po zamokřených dolinách a oblých kopcích, z nichž občas vykukne ostrá skála.

Kromě běžných slovenských šelem (medvěda hnědého, vlka dravého, rysa ostrovida a kočky divoké) zde žije i zubr

NESMÍTE VYNECHAT
Pozorování oblohy si můžete vyzkoušet i v astronomické observatoři na Kolonickém sedle, která je součástí odborného pracoviště Vihorlatské hvězdárny v Humenném. Nachází se v oblasti s velmi nízkou úrovní světelného znečištění.

lesní, který ve volné přírodě nežije nikde jinde jen v Poloninách.

Nejvhodnějším vstupem do parku je obec Nová Sedlica.

Jednou z největších deviz tohoto parku však paradoxně není to, co roste nebo žije na zemi, ale to, co je na obloze. Poloniny mají dokonalé podmínky pro pozorování hvězd. Nachází se zde park tmavé oblohy. Mléčná dráha je odtud nádherně viditelná. Zatímco ve městech je vidět přibližně 200 hvězd a ve velkoměstech asi 20, zde se nad vámi rozprostře strop s tisíci hvězdami.

V Poloninách najdete i cerkve, dřevěné kostelíky postavené bez jediného hřebíku ze 17. a 18. století (Topoľa, Ruský Potok a Uličské Krivé). Navštívit se vyplatí i největší slovenskou vodní nádrž na pitnou vodu s 311 ha trpytivé hladiny, na jejímž dně se ukrývá osm zalitých vesnic.

nppoloniny.sopsr.sk

Krasová jeskyně v národním parku Slovenský kras

7 Národní park Slovenský kras

Rok založení: 2002
Rozloha: 346 km²
Nejvyšší hora: Matesova skala (925 m)

Jeden z nejzajímavějších parků ve střední Evropě, krasem a jeskyněmi zdobené pohoří s 270 km stezek na jihovýchodě země, je plný propastí a údolí, které jej rozdělují na pět plošin se strmými skalnatými svahy. I když tento park leží v podstatně nižší nadmořské výšce než ostatní národní parky, turistika na jeho stezkách patří k těm náročnějším. S jižní polohou parku souvisí i vyšší teplota, především v létě, takže počítejte s tím, že na túru ve Slovenském krasu budete potřebovat hodně vody a pravděpodobně se pořádně zpotíte. Zchladit se ale budete moci v některé z jeskyní, například v Domici, jedné z nejkrásnějších krápníkových jeskyní v Evropě, v Ochtinské aragonitové jeskyni nebo v Gombasecké jeskyni. Jednou z nejoblíbenějších destinací Slovenského krasu je Zádielská dolina, 3 km dlouhý krasový kaňon, místy až 300 m hluboký. Nejkrásnějších výhledů na kaňon a jeho okolí se vám dostane z Krkavčích skal. Pokud chcete trochu romantiky, sledujte z těchto mohutných skalních útesů západ slunce nad Slovenským krasem. I zde můžete potkat medvěda, ale tento park

NESMÍTE VYNECHAT
Při návštěvě Slovenského krasu si udělejte čas i na návštěvu nejkrásnějšího slovenského zámku. Zámeček Betliar najdete v obci Betliar nedaleko Rožňavy. Byl postaven v 18. století a je nádherný zevnitř i zvenku.

proslavilo spíše 11 druhů žab, 11 druhů plazů, 24 z 28 druhů netopýrů žijících na území SR a 6 druhů sýkorek.

npslovenskykras.sopsr.sk

FOTOGRAFIE: SHUTTERSTOCK

Hvězdami posetá obloha v národním parku Poloniny

9 Pieninský národní park

Rok založení: 1967
Rozloha: 37 km²
Nejvyšší hora: Tři Koruny (982 m)

Vory (slovensky plťe) s tradičními goral-skými voraři (pltníky), vymóděnými v krojích, kánoe a dobrodružné rafty – Dunajec v Pieninském národním parku je obklopen nádhernými zelenými horami a klidnou či adrenalinovou jízdou po jeho vodách si užijí i ti, kteří vodě velmi nehodují. Pro malou ochutnávku je

ideální trasa plavby z Červeného Klášteřa po ústí Lesnického potoka. Zabere dvě hodiny a cestou vám pltníci představí nejzajímavější skalní útvary v okolí Dunajce.

Pieninský národní park je nejmenší a druhý nejstarší národní park na Slovensku a současně je to první mezinárodní park v Evropě (Slováci ho sdílejí s Polskem). Nejvyšší hora Tři Koruny leží na polské straně, ale při sjíždění Dunajce je na ni nádherný výhled přímo z vody. Slavný mnich Cyprián, kterému se údajně podařilo zhotovit funkční křídla, prý podnikal své letecké výpravy právě z tohoto vrcholu.

Nejvhodnějšími výchozími body Pienin jsou obce Červený Kláštor, Spišská Stará Ves a Stará Ľubovňa. Pokud budete vstupovat do parku přes Červený Kláštor, nezapomeňte se zastavit ve stejnojmenném klášteře (muzeumcervenyklastor.sk; vstupné 1–3 € / 25–75 Kč). Právě zde působil i slavný mnich Cyprián, a protože se výborně vyznal v botanice, dostal na starost zříditi zde i místní lékárnu. pienap.sopsr.sk

NESMÍTE VYNECHAT
Jezerské jezero ve Spišské Maguře má krásnou, tyrkysově modrou, čistou vodu. Nachází se v obci Jezersko v nadmořské výšce 919 m n. m. Můžete si u něho příjemně odpočinout. Je to nenáročná túra vhodná i pro děti.

8 Národní park Muránská planina

Rok založení: 1997
Rozloha: 203 km²
Nejvyšší hora: Stolica (1 476 m)

Příroda s aureolou národního parku, ale s návštěvností dosud neznámé lokality. Chcete-li se vyhnout turistům, ale přece máte chuť zajít si v létě do krásné přírody, národní park Muránská planina bude dobrá volba.

Díky nižší poloze je návštěvníkům park otevřen celoročně. V létě se můžete zpotit na 300 km turistických stezek, na cyklostezkách nebo při lezení po skalách (možné pouze na Těsné skále u Muránské Hutě a na Rozštěpené skále v Hrdzavé dolině u Muráně), v zimě je toto místo jako stvořené pro běžecké lyžování na pozadí zalesněné, hornaté a sněhem pokryté scenérie.

Na Muránské planině na Velké louce se chovají i polodivocí koně norika muránského, kteří se zde volně pasou. Lesy a stezky Muránské planiny si tedy můžete vychutnat i ze sedla nebo se dokonce můžete nechat odvézt na koňském spřežení. Jednou z příjemných túr v parku je i výstup na zříceninu hradu Muráň ze 13. století, třetího nejvýše položeného hradu na Slovensku (935 m n. m.). Nejlépe se k hradu dostanete od chaty Zámek v sedle pod hradem.

npslovenskykras.sopsr.sk

NESMÍTE VYNECHAT
Pokud máte doma malé potomky, pak je NP Muránská planina dobrou volbou na letní dovolenou. Túry a procházky snadno přizpůsobíte věku svých dětí a i při nenáročných procházkách je zavedete do úžasné přírody.

Plavba na tradiční plťe přes Pieninský národní park